

OBČANSKÉ PRÁVO

VÁHY A MEČ
PRÁVOVĚDNÉ TESTY

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.4 (2014)

© Ivo Telec, 2007

2

TEMATICKÝ OBSAH

1. Právní argumentace
2. Střet subjektivních práv (svobod) nebo obecných dober
3. Zásada poměrnosti
4. Právovědné testy
5. Test poměrnosti cíle a prostředku
6. Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského
7. Test pojmových znaků autorského díla
8. Test pojmových znaků know-how

3

9. Test přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu

4

5

DEVÍZA

Víra v přesnost právní vědy
by nebyla ničím bez **naděje**
na spravedlnost.
Ta však není ničím bez **lásky**.

6

1. ČÁST

VŠEOBECNĚ

7

8

VÁHY A MEČ

atributy ctnosti Spravedlnosti

9

10

11

PRÁVNICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

- **Doktorský studijní program**
„Teoretické právní vědy“
- **Magisterský studijní program**
„Právo a právní věda“

12

SPRÁVNÁ VĚDECKÁ PRAXE

- Požadavek správné (doprávě) vědecké praxe, viz zásady ap.
- Vědecký řád a právní řád
srv. pravidla hospodářské soutěže mezi v. v. i. či vysokými školami aj.

13

JAK NALÉZT SPRAVEDLNOST?

- Příkaz podle nejlepšího vědomí a svědomí (*nach bestem Wissen und Gewissen*) vyžaduje:
  1. vnitřní právní intuici
  2. osobní zkušenosť
    - ➔ vlastním prožitím dobra spravedlnosti
    - ➔ nahromaděnou vlastní právní praxí
  3. naučenosť právních principů a právních norem (práva)
  4. znalost skutku
  5. schopnosť podřadit skutek pod právní princip nebo pod právní normu (právní kvalifikace skutku)

14

PRÁVNÍ ARGUMENTACE

- Logická argumentace
např. důkaz a contrario, a simile
- Rétorická argumentace
  - ✓ hodnocení, poměrování významu (právní síly) práv, právních pojmu, právních institucí:
co platí pro méně významný pojem (pro vazbu), o to více platí pro významnější pojem (pro trest odňatí svobody), není-li to v rozporu s účelem trestu

15

KDO MÁ LEPŠÍ PRÁVO?

- Právně rétorická (významová) otázka:
„Kdo má lepší právo? Které právo je lepší?“
  - právo vyšší právní síly
např. právo ústavní v. právo podústavní, např. občanské
  - právo většího právního významu
např. právo vlastnické (absolutní) v. právo nájemní (relativní)
  - právo starší
např. starší právo známkové v. mladší značka
  - právo hodné přednostní ochrany (přirozenější)
např. osobnostní právo na život v. právo majetkové

16

PŘÍKLAD:

Nahlížení do bytu

Manželé si v létě zakoupili přízemní byt v obytném domu v klidné městské zástavbě. O rok později místní podnikatel otevřel na veřejném prostranství před domem letní zahradku s mobilním pivním stánkem. Hosté, sedící pář kroků od oken bytu, zvědavě nahlíželi do bytu.
Kdo má lepší právo?

17

DEVÍZA

„**PRÁVO NENÍ TEXT**“

18

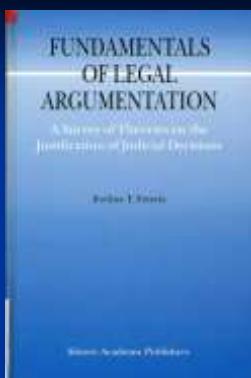
- **Právní předpis**
= pouhé textové, popř. obrazové aj.
východisko
odborného či vědeckého zjištění:
  - a. **účelu**
  - b. **obsahu** (příkazu, zákazu, dovolení)
- nehmotné právní normy,**
a to **výkladem** právního předpisu

19

PRÁVNĚ ARGUMENTAČNÍ METODY

- **Metody právovědného dokazování**
  - metoda logická
  - metoda rétorická
  - metoda nazření podstaty a smyslu, např. *i zdravým rozumem*
  - metoda účeloslovň hodnotová
  - metoda jednoho práva (*one right answer*)
  - metoda jednoty ústavy
  - metoda právních principů (obecně uznávaných zásad)
  - metoda poměřování (proporcionality); *Test poměrnosti*
  - metoda trojí konformity (mezinárodn., evropsko-unijní, ústavní)

20

21

- **Dokazování pravdivosti tvrzení**
  - zkušenostně (empiricky), např. experimentem
  - rozborově (analyticky), např. logickým odvozením
- **Předmět**
  - tvrzení skutkové, viz děj, např. půjčil si peníze
  - tvrzení právní (právní kvalifikace)
- **Cíl**
přijetí myšlenkové teze:
např. akceptace, že někdo porušil právo jiného
- **Nástroj**, např. *Test poměrnosti cíle a prostředku*

22

- **Strukturovaná právní argumentace**
v odůvodnění právního rozhodnutí
- srv. nález ÚS z 13. 11. 07, sp. zn. IV. ÚS
301/05, (č. 190 Sb. nál. a usn., sv. 47),
ve věci ústavní stížnosti proti rozsudkům NSS
a MS v Praze o přezkum řízení o přiznání
vyrovnavacího příspěvku ke slovenskému
důchodou

23

PRÁVNÍ POZNATEK

- **Povaha** (druh poznatku)
= výsledek právního poznávání:
  - právovědného (vědeckého), popř. právně odborného
  - právně citového (vycítění); svr. spravedlnost
- **Pravdivost**
  - ✓ zkušenosť **prožitím** dobra a spravedlnosti
  - ✓ pravdivost **předpokladů**
  - ✓ **správnost** myšlenkového postupu

24

NÁZOR

1. **Světonázor** (uceleňené vědění o světě, obraz světa)
2. **Právní názor** ✗ **dojem** (nedokázané tvrzení)
  - ✓ obsahem právovědně dokázaný, přezkoumatelný závěr o tom, co je právem (**co platí**)
  - ✓ forma např. stanoviska pléna nebo kolegia NS nebo NSS ke sjednocování rozhodování ☺
3. **Legislativně-politický názor**
  - ✓ obsahem odůvodněná představa o tom, co by mělo být **budoucím právem**

25

PRÁVNÍ NÁZOR

- Vědecky neplatí rčení „*dva právníci, tři názory*“
- Právní názor na právo hmotné nebo procesní
- **Znaky**
  1. správnost (argumentačně prokázaná) s vyloučením odlišnosti: *one right answer*
  2. odůvodněnost důkazy (argumenty)
  3. srozumitelnost
  4. přezkoumatelnost
  5. zveřejnitelnost
  6. průhlednost (transparentnost)

26

PRÁVNĚ ARGUMENTAČNÍ METODY

- **Metody právovědného dokazování**
  1. metoda logická
  2. metoda rétorická
  3. metoda nazření podstaty a smyslu, např. i *zdravým rozumem*
  4. metoda účeloslovňě hodnotová
  5. metoda jednoho práva (*one right answer*)
  6. metoda jednoty ústavy
  7. metoda právních principů (obecně uznaných zásad)
  8. metoda poměrování (proporcionality); *Test poměrnosti*
  9. metoda trojí konformity (mezinárodní, evropsko-unijní, ústavní)

27

SPRÁVNOST PRÁVNÍHO NÁZORU

- = **souhlas** závěru o právu s:
  1. logickými pravidly právního myšlení např. příčinná souvislost mezi činem a škodou (škodním následkem činu)
  2. hodnotovým vyvážením
- = **bezespornost** právního názoru
- **Požadavky právního myšlení**
  1. věcná pravdivost
  2. logická správnost
  3. hodnotová vyváženosť

28

29

2. ČÁST

PRÁVNÍ STŘETY

30

PRÁVO (SVOBODA) v. PRÁVO (SVOBODA)

- **Východiskem přirozený zákon rovnováhy** (*Gleichgewichtsgesetz*)
- **Lidská práva a svobody**
  - Ize je pojmově, věcně i právně členit a části **přiřadit** jednotlivcům, např.:
    1. sdružovací právo, srv. *přitažlivost stejnorodého*
    2. právo zastávat veřejné úřady
    3. svoboda projevu aj.

31

PRÁVO (SVOBODA) v. OBECNÉ DOBRO

↔ Přirozený zákon rovnováhy

- **Obecně sdílená dobra** (veřejná blaha, veřejné statky)
  - nelze je rozložit a části přiřadit **jednotlivcům**
  - prospěch z nich patří **nedělitelně** všem
  - nikdo není vyloučen mít z nich prospěch
- 1. zdravé životní prostředí
- 2. veřejná morálka
- 3. veřejné zdraví vč. národního zdraví
- 4. veřejná bezpečnost vč. národní bezpečnosti
- 5. veřejný pořádek aj.

32

X

X veřejný statek dle o. z.

= věc něčí, např. *městský park*,
nebo věc ničí, např. označení zeměpisného
nebo tradičního původu výrobku,
určená k obecnému užívání

33

↔ NUCENÁ LICENCE PATENTOVÁ

subjektivní právo patentové
(**soukromý** právní monopol využívání vynálezu)

v.

ohrožení důležitého **veřejného** zájmu
např. na dobru veřejného zdraví

↓

řešení rozhodnutím ÚPV o udělení nucené licence

z. č. 527/90 Sb., o vyn. a zlepš. návr.

34

VÝKON VEŘEJNÉHO ÚŘADU A UTAJENÍ INFORMACÍ

- **Subjektivní právo každého na rovný přístup k veřejným úřadům**

čl. 21/4 LZPS

  - ➔ právní rovnost v občanské společnosti
  - ➔ zákaz znevýhodňování (diskriminace)
při ucházení se o výkon veřejného úřadu
- X všeobecné dobro bezpečí
např. *utajení určitých informací*

⇒

35

↔

▪ Střet mezi:

subjektivním právem v. obecným dobrem

- ➔ oprávněný cíl a **přiměřený** požadavek
utajování určitých informací
např. v *zájmu CZ*

↓

legální řešení střetu institucí bezpečnostní
způsobilosti uchazeče, osvědčené ve správném řízení

z. č. 412/05 Sb., o ochr. utaj. skut. a o bezp. způs.

36

DRUHY HODNOTOVÝCH STŘETŮ

1. subjektivní právo (svoboda)	✗ subjektivní právo (svoboda)
2. subjektivní právo (svoboda)	✗ obecné dobro
3. obecné dobro	✗ obecné dobro

37

- **výkon svobody projevu**
např. kritického hodnocení odborné práce
v.
právo na zachování pověsti
např. v odborných kruzích
- **výkon práva podnikat**
např. provozovat pohostinství s letní zahrádkou
v.
právo na soukromí
např. při bydlení vedle letní zahrádky hostince

38

PRÁVNÍ ŘEŠENÍ STŘETU

- ➔ **upřednostnění výkonu jednoho statku (hodnoty)**
(práva, svobody, obecného dobra)
před druhým
- ➔ **zvážením vzájemné poměrnosti**
- ➔ nalezení spravedlivého řešení

39

40

ZÁSADA POMĚRNOSTI

- Základem osvědčené **principy právního státu**
➤ mj. úcta k právům a svobodám jedince
- **Poměr**
  - a. výkonu práv (svobod) navzájem
  - b. výkonu práva (svobody) **a** výkonu právní ochrany obecného dobra
  - c. výkonu právních ochran obecných dober navzájem

41

- ➔ **vědecky testovatelné zásady:**
- 1. **zásada poměrnosti** (proporcionality)
zásahu a cíle
(zásada **zákazu nadměrného zásahu**)
- 2. **zásada zákazu zneužití moci**
nebo **práva** vč. právního postavení
(stavu)

42

3. ČÁST

VŠEOBECNĚ

O PRÁVOVĚDNÝCH TESTECH

44

45

TESTOVÁ STANDARDIZACE

- **Právovědné testy, např. přiměřenosti cíle a prostředku či přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu**
  - ✓ spolehlivost
  - ✓ hodnověrnost
  - ✓ normativnost
  - ✓ prověření účinnosti jednotlivých částí
  - ✓ jednotná instrukce a zpracování

46

ZÁSADY PRÁVOVĚDNÝCH TESTOVÝCH METOD

- Např. **jurimetrická metoda dotazníková**
- konstrukce dotazníku vč. logického kladení otázek dle jurimetrických pravidel
srv. psychometrii a psychodiagnostické testy
- vyhodnocování odpovědí dle předem daných pojmových kategorií

47

JURIMETRICKÉ UKAZATELE

1. Objektivita

- ✓ výsledky **nezávislé na osobě** předkladatele nebo vyhodnocovatele
- ✓ testová instrukce a podmínky **stejné** pro všechny testované případy
- ✓ **jednotné** vyhodnocování výsledků
- ✓ **omezení záměrného zkreslení** závěru, např. snahy vidět své právní postavení v lepším světle, a to používáním pojmových kategoríí svědčících „pro i proti“

48

2. Normalizace (statistická významnost)

- ✓ možnost **srovnání** individuálních výsledků s výsledky velkého vzorku shodných či podobných případů, např. *skrze judikaturu*
- 3. Spolehlivost** (reliabilita)
- ✓ **časová setrvalost** výsledků (stabilita), míra shody výsledku podle téhož testu po časovém odstupu (koeficient korelace)

49

- ✓ rovnocennost souběžných testů
- ✓ souvztažnost (korelace) výsledků různých verzí téhož testu získaných bezprostředně po sobě nebo v krátkém časovém odstupu (koeficient rovnocennosti)
- ✓ vnitřní soudržnost testu, míra stejnorodosti (homogeneity) položek či částí testu

50

4. Hodnověrnost (validita)

- ✓ **platnost testu**; zda test poznává to, co poznat má (korelace mezi testem a vnějším hlediskem, např. *způsobením nemajetkové újmy*)
- ✓ zjišťování legislativně **pojmové hodnověrnosti**
- ✓ zjišťování legislativně **pojmové shody**

51

PRÁVOVĚDNÉ TESTY

- **Testování vědecky přijatelné právní hypotézy** (domněnky, tvrzení); *quid iuris?*
- ↓
- **Všeobecné** právovědné testy
  1. test **ústavní konformity**
  2. testy **výkladové** dle vykládaného předmětu
  3. test poměrnosti cíle a prostředku

52

• **Zvláštní** právovědné testy, např.:

1. test pojmových znaků literárního, jiného uměleckého nebo vědeckého díla
2. test pojmových znaků know-how
3. test pojmových znaků průmyslového vzoru
4. test pravděpodobnosti záměny ochranných známek
5. test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského, práv souvisejících s právem autorským a práva k databázím

53

6. test přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu

54

- odstranění pochybností o právu
- nalezení spravedlivého řešení

v podobě přezkoumatelného **jistotného právního názoru** ←

55

PŘÍKLAD:

DŮKAZNÍ BŘEMENO PACIENTA

- **Stav objektivní nejistoty o skutkovém ději**
- **Ochrana pacienta jako slabší strany**
  - odbornost poskytovatele zdravotní služby a jím použitých zdravotnických pracovníků
  - vysoce odpovědné a nebezpečné podnikání ve zdravotních službách
  - povinné pojištění profesní odpovědnosti za újmu
- **Světová řešení ulehčení břemene**
např. prokázání jen abstraktě pravděpodobnosti příčinné souvislosti, různé zákonné důkazní domněnky, např. u hrubé chyby

56

KAUZALITA

- **Objektivní a nenarušená příčinná souvislost mezi:**
  - a. **konáním např. provedením zdravotního výkonu, ačkoli se jej poskytovatel měl zdržet**
  - b. **nekonáním např. opomenutím diagnostického nebo léčebného zdravotního výkonu, ačkoli jej poskytovatel měl provést,**

a to při **náležité odborné úrovni** služby, a **újmou** na životě nebo zdraví pacienta

57

HLEDISKA PŘESVĚDČIVOSTI PROKÁZÁNÍ PŘÍČINNÉ SOUVISLOSTI (STUPNĚ DŮKAZNÍ SÍLY KAUZALITY)

- Postavení na jisto, nastolení praktické jistoty, (absolutní, vší, 100%)
- Pravděpodobnost blížící se jistotě (témař 100%)
např. důkaz otcovství genetickou zkouškou
- Vysoká míra pravděpodobnosti
- Převažující pravděpodobnost (spíše pravdivé, alespoň o něco), nežli pravděpodobnost jiné příčiny újmy na zdraví (vážení souběhu více možných příčin)
balance of probabilities
- *Preponderance of evidence*

58

- Zvýšená pravděpodobnost
- Prostá (právně nekvalifikovaná) pravděpodobnost
např. pravděpodobnost záměny označení
  - rozumový úsudek soudce či úředníka
  - objektivně pozorovatelný jev
  - zkušenostní poznatek [úsudek z obecné zkušenosti s běžným chodem (průběhem) věci]
  - bez rozumných pochyb
  - volné hodnocení důkazu

59

POMĚRNÁ NÁHRADA ÚJMY

- Zásah jen **jednou** z více možných příčin újmy
- *srv. též neovladatelné přírodní děje vnější nebo v lidském ústrojí anebo duševní děje*
- *srv. též náhodu*
- bezpečné určení jen poměrné, *např. jen 25%, pravděpodobnosti příčinné souvislosti zásahu*
- **Hledisko poměrné pravděpodobnosti** při více možných příčinných souvislostech

60

DŮKAZ NA PRVNÍ POHLED

■ První zdání, *prima facie*

věc hovoří sama (za sebe), (*res ipsa loquitur*)

- ☞ obecný zkušenostní poznatek
zcela nebo vysoce
pravděpodobného
neškodného průběhu péče
při naležitě odborné úrovni
služby

61

■ Event. objektivní stav nejistitelnosti příčinné souvislosti s plnou či téměř plnou důkazní jistotou

důkaz pravděpodobnostního následku
na životě či zdraví pacienta, který by statisticky
pravděpodobně nastal, pokud by bylo naležitě
odborně postupováno, např. zdravotní výkon,
který měl být proveden, by byl proveden, anebo,
který neměl být proveden, by nebyl proveden

62

ZTRÁTA ŠANCE

- Právní doktrína ztráty šance (*loss of chance*)
nebo ztráty očekávání (*loss of expectation*)
menšina Gregg v. Scott, 2005, GB
- Statistická pravděpodobnost pacientské šance
(vyhlídky), (procentuální odhad), např. 25%:
  - a. úplného vyléčení (uzdravení)
  - b. úplného odvrácení smrti
  - c. udržení a prodloužení života o určitou dobu
nebýt zásahu, anebo provedením opomenutého
zásahu; svr. účel zdravotní péče

63

64

4. ČÁST

TEST POMĚRNOSTI

CÍLE A PROSTŘEDKU

65

66

NÁSTROJE A POUŽITÍ

- **Nástroje**
  1. **cít** pro rovnováhu (*Gleichgewichtsempfindung*)
  2. zdravý a právovědný (metodický) **rozum**
- **Použití**
  1. **kontrola ústavnosti** abstraktních právních norem při jejich
    - a. přijímání, např. *Parlamentem*
    - b. rušení, např. *Parlamentem či ÚS*
  2. **rozhodování sporů** o konkrétní subjektivní právo soudem, popř. správním úřadem

67

ZDROJE

- **Judikatura** německého Spolkového ÚS
50. – 60. léta 20. stol.
- **Právní doktrína**
  - ➔ *Alexyho teorie základních práv*
Dworkinova teorie právních principů
- **ESLP, ÚS**
- **Český ÚS** od 1994
sp. zn. Pl. ÚS 4/94 (č. 214/94 Sb.)

68

- čl. II-112/1 *Listiny zákl. práv EU*:
omezení výkonu práv při dodržení zásady proporcionality, jsou-li:
  1. nezbytná
  2. skutečně odpovídají:
    - cílům obecného zájmu, uznávaným EU
    - potřebě ochrany práv a svobod druhého

69

Z ČESKÉ JUDIKATURY

- Nálezy ÚS, např.:*
- sp. zn. Pl. ÚS 4/94 (č. 214/94 Sb.) ve věci *návrhu na zrušení některých ustanovení trestního řádu*
  - sp. zn. Pl. ÚS 15/96 (č. 280/96 Sb.) ve věci *návrhu na zrušení ustanovení zákona o vlastnictví bytů*

70

- sp. zn. Pl. ÚS 16/98 (č. 68/99 Sb.) ve věci *návrhu na zrušení některých ustanovení zákona o střelných zbraních*
- sp. zn. III. ÚS 256/01 (nál. č. 35 Sb. nál. a usn., sv. 25) ve věci *ústavní stížnosti proti rozsudku OS v Ostravě v řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům*
- sp. zn. Pl. ÚS 41/02 (č. 98/04 Sb.) ve věci

71

- sp. zn. IV. ÚS 412/04, (nál. č. 223d Sn. Nál. A usn., sv. 39) ve věci *ústavní stížnosti proti rozsudku OS v Ostravě v řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům*

72

STRUKTURA

Poměr spravedlivého cíle zásahu do práva, svobody nebo obecného dobra a zvoleného spravedlivého prostředku zásahu (zákaz nadměrného zásahu)

1. **Popis** skutkového děje (zásahu)
2. **Podřazení** skutkového děje právní kvalifikaci
3. **Posouzení** testovaných hledisek (logický úsudek a zhodnocení) včetně vycítění újmy
5. **Závěr** (právní názor), směřující k rozhodnutí

73

HLEDISKA

1. **spravedlivost cíle zásahu** (legitimita cíle)
2. **spravedlivost důvodu** dosažení cíle zásahu (legitimita cíle)
3. **objektivní způsobilost** zásahu **dosáhnout** zamýšleného cíle (dosažitelnost cíle)
4. **popis event. jiných způsobů** (variant prostředků), jimiž bylo nebo by bylo možno **objektivně dosáhnout** stejného nebo srovnatelného cíle (popis alternativních způsobů)

74

5. **věcná** nebo **právní možnost použití event. šetrnějšího způsobu**
6. **spravedlivost způsobu zásahu** [šetrnost (vhodnost) použitého **prostředku** zásahu, **zvoleného** z více event. možných prostředků při **minimalizaci újmy či jiného záporného dopadu** (legitimita způsobu)]
7. **přiměřenost** zásahu zamýšlenému **cíli** (přiměřenost v užším smyslu)

75

DŮKAZY PŘIMĚŘENOSTI ZÁSAHU K CÍLI

1. **důkaz empirický**
  - i. **rozsah**, viz *územní, množstevní, časový, jiný*
  - ii. **následky**, např. *trvalé*
  - iii. **jiná** skutková závažnost zásahu, např. *pohnutka pomstyčtivosti*
2. **důkaz systémový** (zhodnocení zařazení dotčeného statku v právním řádu)

76

3. **důkaz kontextový** (zvážení dalších záporných dopadů, k nimž by došlo upřednostněním jednoho statku před jiným)
4. **důkaz hodnotový** (zvážení podstaty, smyslu a významu střetnuvších se hodnot v obecně uznávané hierarchii hodnot)
5. **zhodnocení všech důkazu** přiměřenosti zásahu k cíli v jejich vzájemné souvislosti

77

5. ČÁST

DALŠÍ PRÁVOVĚDNÉ TESTY

79

5.1

TEST DOVOLENÉHO UPLATNĚNÍ VÝJIMEK A OMEZENÍ PRÁVA AUTORSKÉHO, PRÁV SOUVISEJÍCÍCH S PRÁVEM AUTORSKÝM A PRÁVA K DATABÁZÍM

PŘÍKLAD: Citace

Výzkumník navázal na dosavadní stav technického poznání tím, že ve svém vědeckém díle o stavitelství citoval z několika zahraničních časopiseckých děl cizích autorů.

VÝZNAM A POUŽÍVÁNÍ

- **Posouzení řádného výkonu zákonné licence**
= dovolenosti zásahu do cizího soukromého práva
- **Zodpovězení předběžné otázky**
např. v civilním procesu či při mimosoudním vyřízení sporné věci

TŘÍSTUPŇOVÝ TEST

- *The three-step test* § 94 a 29/1
a. z.
  - Znaky
1. zvláštní zákonný případ omezení majetkového práva
    - autorského
    - souvisejícího s právem autorským
    - práva databázového,

⇒

nejde-li o užití chráněného statku:

2. narušující běžný způsob jeho užití
3. nepřiměřeně se dotýkající oprávněných osobních (morálních) nebo majetkových **zájmů** vlastníka práva

METODY

1. metoda uznání skutkových tvrzení
2. metoda popisná, rozřídovací
a srovnávací
3. logické metody odvození a rozboru
4. metoda hodnocení přiměřenosti
5. metoda hodnocení oprávněnosti zájmů

STRUKTURA

1. úvod vč. prohlášení shody, položení právní otázky a uvedení metod
2. část údajová
3. část znaková
4. závěr ⇒, event. doložka o nestrannosti

ZÁVĚR

- **Obsah** závěru:
přezkoumatelný bezrozporný právní názor
na právo (*in concreto* na právo autorské)

5.2

TEST POJMOVÝCH ZNAKŮ
LITERÁRNÍHO, JINÉHO UMĚLECKÉHO
NEBO VĚDECKÉHO DÍLA

88

PŘÍKLAD:

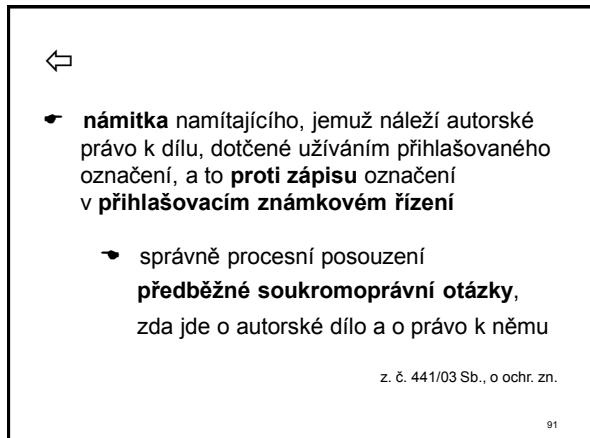
Výtvarník na zakázku vytvořil grafickou postavičku člověka za účelem označování služeb.
Objednatel postavičku použil nad rámec účelu vyplývajícího ze smlouvy o dílo, uzavřené s výtvarníkem.
Tvrdil přitom, že se vůbec nejedná o umělecké dílo, nýbrž o běžné schematické vystižení lidské postavy.

89

VÝZNAM A POUŽÍVÁNÍ

- **Odstranní pochybnosti** o tom, zda určitý ideální statek je, či není autorským dílem
- **Zodpovězení předběžné autorskoprávní otázky** v civilním, správním nebo trestním procesu či při mimosoudním vyřízení věci
  - ⇒ zodpovězení bez mezikrního rozsudku
  - ⇒ výrok mezikrního rozsudku

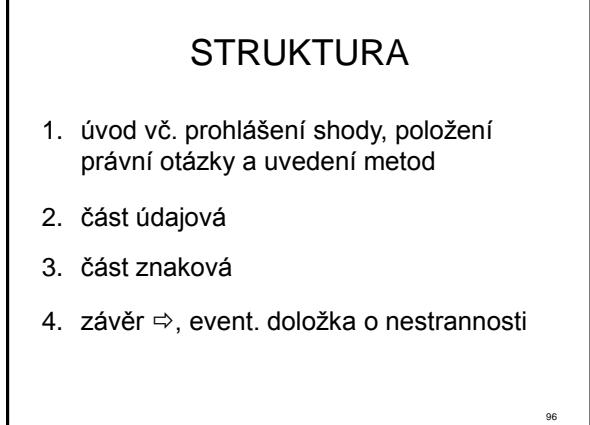
90

METODY

1. metoda uznání skutkových tvrzení
    × dokazování skutkových tvrzení
  2. metoda popisná a rozlíšovací
  3. logické metody odvození a rozboru
  4. metoda uměleckého nebo vědeckého vnímání
  5. metoda celkového posouzení

95

ZÁVĚR

- **Obsah závěru:**

přezkoumatelný bezrozporný právní názor
na právo (*in concreto* na právo autorské)

97

98

99

100

5.3

TEST POJMOVÝCH ZNAKŮ
KNOW-HOW

102

PŘÍKLAD: Vědecký poznatek

Jazykovědec svým výzkumem dosáhl vědeckého poznatku o účinném způsobu výuky cizích jazyků.

103

VÝZNAM A POUŽÍVÁNÍ

- **Soukromoprávní**, např.:
  - ✓ zjištění nepeněžitého majetkového vkladu do základního kapitálu obchodní společnosti či družstva anebo do ústavu
  - ✓ zjištění hodnoty (odhadu ceny) vkladu
  - ✓ spory nekalosoutěžní
- **Procesní**, např. nesporné věci rejstříkové
- **Trestní**

104

METODY

1. metoda uznání skutkových tvrzení
✗ dokazování
2. metoda popisná a rozřídovací
3. logické metody odvození a rozboru
4. metoda hodnocení významu

105

STRUKTURA

1. úvod vč. prohlášení shody, položení právní otázky a uvedení metod
2. část údajová
3. část znaková vč. zvláštního znaku pro případ vkladu podle obch. z.
4. závěr ⇒, event. doložka o nestrannosti

106

ZÁVĚR

- **Obsah** závěru:
přezkoumatelný bezrozporný **právní názor** na hmotné právo
vč. názoru na **zvláštní** vkladovou způsobilost know-how podle obch. z.

107

108

Z LITERATURY VŠEOBECNÉ SVĚTOVÉ

Alexy, *Právní jistota a správnost*.

In: Gerloch/Tryzna/Wintr (eds.), Metodologie a interpretace práva a právní jistota. Plzeň 2012.

Bastiat, Zákon. Praha 1991.

Dworkin, Když se práva berou vážně. Praha 2001.

Dworkin, Ríša práva. Bratislava 2014.

Fuller, Morálka práva. Praha 1998.

Hart, Pojem práva. Praha 2004.

Jhering, Boj o právo. Právní věda všedního dne. Plzeň 2009.³ Právo, sloboda a morálka. Bratislava 2003.

Leoni, Právo a svoboda. Praha 2007.

109

Kelsen, Ryzí nauka právní. Brno-Praha 1933.

Všeobecná teorie norem. Brno 2000.

Hayek, Právo, zákonodárství a svoboda. Praha 1994.²

Hegel, Základy filosofie práva. Praha 1992.

Montesquieu, O duchu zákonů. Dobrá Voda 2003.²

Perelman, Právna logika. Nová rétorika. Bratislava 2014.

Radbruch, O napětí mezi účely práva. Praha 2012.

Rawls, Právo národov. Bratislava 2013.

Spravedlivosť ako férorost'. Bratislava 2007.

Teorie spravedlnosti. Praha 1995.

Simmonds, Základní otázky právní vědy. Spravedlnost, právo, práva. Olomouc 1997.

110

Z LITERATURY VŠEOBECNÉ ČESKÉ A SLOVENSKÉ

Bobek/Boučková/Kühn (eds.), Rovnost a diskriminace. Praha 2007.

Boguszak (ed.), Právní principy. Pelhřimov 1999.

Brzobohatá/Tyl (eds.), Symbol a symbolika v právu. Praha 2006.

Hanuš, Právní argumentace nebo svévolje. Praha 2008.

Klíma (ed.), Interpretace práva ústavními soudy. Plzeň 2006.

Holländer, Filipika proti redukcionismu. Bratislava 2009. Filosofie práva. Plzeň 2006. Ústavněprávní argumentace. Praha 2003.

Kubeš, Právní filozofie XX. století. Brno 1992.²

111

Kühn, Aplikace práva ve složitých případech. Praha 2002.

Kühn/Bobek/Polčák (eds.), Judikatura a právní argumentace. Praha 2006.

Melzer, Metodologie nalézání práva. Praha 2011.²

Procházka, Dobrý vůl, spravedlivý rozum. Bratislava 2005.

Přibář/Holländer et al. (eds.), Právo a dobro v ústavní demokracii. Praha 2011.

Sobek, Argumenty teorie práva. Praha 2008.

Večeřa, Spravedlnost v právu. Brno 1997.

Weinberger, Filozofie, právo, morálka. Brno 1993.

Wintr, Říše principů. Praha 2006.

112

Kadeřávek, Zákon přirozený základem zákonodárství lidského. Praha 1896.

Pawlowský, Wýkladové přirozeného práva. Praha 1801.

113

LITERATURA ZVLÁŠTNÍ

Telč, Pojmové znaky duševního vlastnictví. Praha 2012.

114

115

Foto:

Justiční palác, Brno, Morava, Česko 2006
Sv. Ivo, patron právníků, kostel sv. Michala, Dominikánské nám., Brno,
Morava, Česko 2007
Mlýnská nádrž, Morava, Česko 2005
Vranov u Brna, Morava, Česko 2007
České Švýcarsko, Česko 2006
Bеседní dům, Brno, Morava, Česko 2007
S. Ivo alla Sapienza, (autor Francesco Borromini), Řím, Itálie 2002
Nedvězi, česko-moravská hranice, Čechy, Česko 2006

116